

የኮቪድ-19 ክትባቶች፡- ዝግጅት እና ደገንነት

030321 አማርኛ

ክትባት ማዘጋጀት ብዙ ዓመታትን ሊወስድ ይችላል። ሆኖም ግን፣ የኮቪድ-19 በሽታን የሚያመጣውን ሻይረስ የሚከለክሉት የመጀመሪያዎቹ የኮቪድ-19 ክትባቶች ሲገኙ ከአንድ ዓመት ያነሰ ጊዜ ውስጥ የወሰደባቸው። ይህ እንዴት ሊሆን ቻለ?

ክትባቶቹ ትክክለኛ መሆናቸውን ለመፈተሽ እና ለጤና አስጊ አለመሆናቸውን ለማረጋገጥ አስፈላጊ የሆኑትን የቅደም ተከተል እርምጃዎች በሙሉ ማለፋቸውን ማወቅ አስፈላጊ ነው። ምንም የተዘለለ ነገር የለም።

ኮቪድ-19 ክትባቶች እንደ ምርምርና ጥናት፣ ባለሦስት ደረጃ የሙከራ ፈረጆች፣ ጥንቃቄ የተሞላ እና በርካታ ተከታታይ ፈቃዶችን የመሰጠት አንድን ክትባት ተቀባይነት ያለው አድርጎ ለመፍቀድ የሚያስፈልጉትን ሁሉንም የተለመዱ የቅደም ተከተል እርምጃዎች ያሟሉ ናቸው።

በዚህ ጊዜ ላይ፣ በተመራማሪዎች፣ በፌደራል መንግሥት እና የግል ኩባንያዎች መካከል የተደረገው ትብብር በተለምዶ ያስፈልግ የነበረውን ጊዜ እንዲያጠጋ አድርጎታል። ለኮቪድ-19 ክትባቶች ዝግጅት የጠፋው ጊዜ ፈጣን የሆነበት አንዳንድ ምክንያቶች እዚህ ላይ ተሰጥተዋል፡-

- **ሳይንቲስቶች ምርምራቸውን አስቀድመው ጀምረው ነበር።** የኮቪድ-19 ክትባትን የማግኘት ጥረት ከዚህ ቀደም በዓለም ዙሪያ በኮርና ሻይረስ (በተለይ በሳርስ እና ሜርስ በሚባሉት የሻይረሱ ዝርያዎች) ላይ ይደረግ በነበረ ምርምር ላይ ተመርኩዞ ውስጥ የቀጠለው እና በክትባት ቴክኖሎጂ ዕድገትም ተጠቃሚ ሆኗል።
- **የገንዘብ ድጋፍ ማግኘት ይቻል ነበር።** አንዳንድ ጊዜ ለክትባት ጥናቶች የገንዘብ ድጋፍ ማግኘት ረዘም ያለ ጊዜን ሊወስድ ይችላል። ለኮቪድ-19 ክትባት፣ የፌደራል መንግሥቱ የክትባት ማግኘቱን ጥረት በገንዘብ ለመደገፍ እንዲቻል ወዲያውኑ ነበር ገንዘብ የመደበው።
- **ጥናቶች አንዱ በአንዱ ላይ የተደረሰቡ ነበር።** ተመራማሪዎች ለሦስቱም ፈረጆች በክሊኒክ ውስጥ ለሚያደርጓቸው ሙከራዎች በተመሳሳይ ጊዜ ሙከራ የሚደረግባቸውን ሰዎች መመልመል ችለው ነበር። በአንድ በኩል ከነበረው ከበቂ በላይ የሆነ የገንዘብ ድጋፍ በተጨማሪ ሦስቱን ፈረጆችን አንዱን ከአንዱ በማስከተል ከማከናወን ይልቅ ሦስቱንም ፈረጆች በአንድ ላይ ለማከናወን ችለው ነበር።
- **ምርት ማምረቱ አስቀድሞ ነው የተጀመረው።** ከፌደራል መንግሥት በተገኘው ድጋፍ በመታገዝ፣ አምራቾች ገና በክሊኒክ ውስጥ የሚደረጉት ጥናቶችና ምርምሮች ሳይጠናቀቁ ክትባቶችን ማምረት እና ማሸግ ጀምረው ነበር።
- **ያልተንዛዛ ቢሮክራሲያዊ አሠራር።** አዳዲሶች የኮቪድ-19 ክትባቶች ከድንገተኛ አደጋ ጊዜ አጠቃቀም ፈቃድ ሰጪ አካል /Emergency Use Authorization (EUA)/ የተፈቀዱ ናቸው። ይህ ከተለመደው ፈቃድ የሚሰጥበት ሂደት የሚወስደው ጊዜ ያነሰ ጊዜን ወስዷል። በፌደራል ደረጃ ያሉ አካላት ክትባቶቹን በመገምገም ላይ መዘግየት እንዲፈጠር የሚያደርግ ምንም ዓይነት ነገር አልገጠማቸውም። ለአብነት፣ FDA ወራትን ይፈጅ የነበረውን የግምገማ ሂደት በሳምንታት ውስጥ እንዲያጠጋ ለማድረግ በርካታ ተጨማሪ ሠራተኞችን አሰማርቷል።
- **ቅድሚያ ለደገንነት።** አንድ ክትባት በሥራ ላይ የሚውለው የተደረገበት ጥናትና ምርምር ክትባቱ ቢወሰድ ለፍ አስተማማኝ መሆኑ እና በሽታውን መከላከል ስለ መቻሉ ከተረጋገጠ በኋላ ነው። በርካታ ሰዎች ከጊዜ ወደ ጊዜ ክትባቱን እየወሰዱ ያሉ እንደመሆናቸው፣ FDA እና CDC ስለ ክትባቱ መረጃ ይሰበስባሉ እንዲሁም ምን ያክል ክትባቶቹ ውጤታማ እንደሆኑ መታዘባቸውን ይቀጥላሉ።
- **የምርምር ክትባቶቹ ስኬታማ ነበር።** ኮቪድ-19 በሰፊው ስለተሰራጨ፣ ሳይንቲስቶች ክትባት ባለመከተባቸው ምን ያክል ሰዎች በበሽታው እንደተያዙ እና ምን ያክል ደግሞ ሰዎች በኮቪድ-19 ክትባት እንደተከተቡና ከበሽታው እንደተጠበቁ በፍጥነት ለማየት የሚያስችላቸው በቂ ዕድል ነበራቸው።

አካባቢያዊ መረጃን ለማግኘት በካውንቲ ድር ጣቢያ ላይ COVID-19 ን ይፈልጉ ። እንመክራለን

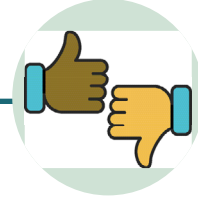

ኮቪድ-19 ክትባት ዝግጅት ቅደም ተከተል እርምጃዎች

የክትባት ክሊኒካዊ ሙከራዎች

የክትባት ለደህንነት አስተማማኝነት የውሂብ ግምገማ

ክትባቱ ይፈበረካል

ጥናትና ምርምር በሌሎች ኮሮና ቫይረሶች ላይ ይደረጉ በነበሩ ጥናቶች ላይ የቀጠለ ነው።

ፈረጅ 1 የክሊኒክ ውስጥ ጥናትና ምርምር ክትባቱ ለደህንነት አስተማማኝ ነው?
 ፈረጅ 2 የክሊኒክ ውስጥ ጥናትና ምርምር ክትባቱ ውጤታማ ነው?
 ፈረጅ 3 የክሊኒክ ውስጥ ጥናትና ምርምር ክትባቱ ለደህንነት አስተማማኝ እና ውጤታማ ነው?

የክሊኒክ ውስጥ ጥናትና ምርምር ፈረጆች እንዲ ከአንዱ ላይ ተደራርበው ተደርገዋል።

የ FDA ግምገማ የ FDA ውሂብን ተመልክቶ ክትባቱን እንዲጠቀምበት ለ Emergency Use Authorization (EUA) ፈቃድ ሰጥቶታል።

በክትባት አሰጣጦች ላይ አማካሪ ኮሚቴ /Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP)/ ግምገማ ክትባቱን ማን መከተብ እንዳለ ምክረ ሐሳብ ሰጥቷል።

ማምረት ገና ግምገማዎች እና ፈቃዶች እየተሰጡ በነበሩበት ሂደት ላይ ማምረት ቀደም ብሎ ተጀምሮ ነበር።

የምዕራብ ስቴቶች ሳይንሳዊ ጥናት የደህንነት ጥበቃ ግምገማ ግብረኃይል /The Western States Scientific Safety Review Workgroup/ ለደህንነት አስተማማኝነትን እና ውጤታማነትን ገምግሟል። (ኦሬጎን፣ ዋሽንግተን፣ ካሊፎርኒያ፣ ኔቫዳ)

ምን እንደተማርን

የክትባት ጥናቶቹ አሁንም በመከናወን ላይ ናቸው እና የዕውኑ ዓለም መረጃ ከጥናቶቹ ካገኘነው ዕውቀት ላይ በየጊዜው በመጨመር ላይ ነው። እስካዛሬ ያለው ውሂብ ክትባቶቹ ለደህንነት በጣም አስተማማኝ እና ውጤታማ እንደሆኑ ያሳያሉ። ስለ ኮቪድ-19 አሁንም ድረስ ማወቅ ያለብን አንዳንድ ነገሮች አሁንም ድረስ አሉ።

- ክትባቱ ለምን ያክል ጊዜ ከበሽታው ሊከላከል ይችላል?
- የተከተቡ ሰዎች ከተከተቡ በኋላም በሽታውን ለሌሎች ሊያስተላልፉ ይችላሉ?
- በቫይረሱ ተፈጥሮ ላይ የሚኖሩ ለውጦች ምክንያት በቀጣይ ዓመታት አዳዲስ ክትባቶች መዘጋጀት አለባቸው?
- አንድ ጊዜ በሚሊዮኖች የሚቆጠሩ ሰዎች ከተከተቡ በኋላ ገና የምናውቃቸው ያልተጠበቁ የጎንዮሽ ጉዳቶች ይኖሩ ይሆን? ያልተለመዱ ዓይነት የጎንዮሽ ጉዳቶች ካጋጠሙ (በ Johnson & Johnson ላይ ኤፕሪል ወር ላይ እንዳገጠመው ዓይነት)፣ የሪፖርት አደራረግ እና የግምገማ ሂደቱ ሳይንቲስቶች በፍጥነት ችግሩን ለይተው እንዲያውቁ እና አስፈላጊውን እርምጃ እንዲወስዱ ያስችላችዋል።

እነዚህ ተጨማሪ ጥናት የሚያስፈልጋቸው ጥሩ ጥያቄዎች ናቸው። ሆኖም ለሰዎች አሁን ላይ ለደህንነታቸው አስተማማኝ እና ውጤታማ የሆነውን ክትባት ከመከተብ መዘግየት የሚያስፈልግበት ምንም ዓይነት ምክንያት የለም።

ጥያቄዎች እና የተቀላቀሉ ስሜቶች ሊኖርዎት ይችላል።

ስለ ክትባቶቹ ጥሩ ተስፋ ሊኖርዎት እና ጓደኞችን እና ቤተሰብን ከኮቪድ-19 ለመጠበቅ እንደሚችሉ ሆኖ ሊሰማዎት ይገባል። ራስዎም ስለ መከተብዎ ሊጨነቁ ይችላሉ። የቆዳዎ ቀለም ነጭ ካልሆነ፣ ከዚህ ቀደም በእርስዎ ማኅበረሰብ ውስጥ እምነቱን ካጣ የሕክምና ሥርዓት ክትባቶችን መውሰድ ይበጀኝ ይሆን ብለው ሊያስቡ ይችሉ ይሆናል። ይህ ሁኔታ ሊያሳሰብዎት እንደሚችል ከግምት ውስጥ የሚገባ ነገር ነው። የበለጠ ይወቁ እና ድጋፍ ያግኙ።

- ለተጨማሪ መረጃ multco.us/covid-vaccine ን ይጎብኙ።
- የእርስዎን ዶክተር ወይም ክሊኒክ ያነጋግሩ። ዶክተር ከሌልዎት ወደ 2-1-1 ወይም ወደ Multnomah County Primary Care Clinics ይደውሉ። 503-988-5558
- ለስሜት ድጋፍ እና ግብዓቶች መዳረሻ ለማግኘት ወደ Oregon Statewide Safe + Strong Helpline ድጋፍ መስጫ ክፍል ይደውሉ ወይም በአካል ተገኝተው ይጠይቁ። ምንም ዓይነት ቀውስ ውስጥ መግባት የለብዎትም። 1-800-923-HELP (4357)፣ linesforlife.org/obhsl/